

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^E JAARGANG

WOENSDAG 25 JULI 1934

No. 969

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Jan Schilthuis; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonneemen volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

INHOUD.

	Blz.
WETTELIJKE REGELING VAN HET AFBETALINGSSTELSEL door Mr. P. J. Rogaar	638
Ontginningsmaatschappijen en werkverschaffing door Meyer de Vries	639
Export van boter naar Nederlandsch-Indië door H. F. N. Nicuvenhuis	641
Toetreding van enkele outsiders tot het Internationale Tinkartel door Dr. H. M. H. A. van der Valk	642
De Rijksmiddelen over Juni 1934	643
INGEZONDEN STUKKEN:	
Nogmaals het nieuwe tarief van invoerrechten door Mr. Dr. L. F. H. Regout met Naschrift door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	644
MAANDCIJFERS:	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	646
Overzicht van den stand der Rijksmiddelen	646
STATISTIEKEN	647—648
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

24 JULI 1934.

Op de geldmarkt bleef de situatie in de afgelopen week ongewijzigd Disconto en prolongatie ondergingen geen verandering en in langlopend papier ging zoo goed als niets om. Men neemt blijkbaar voor den komenden ultimo een afwachende positie in.

* * *

In de kleurloosheid van de wisselmarkt scheen tegen het midden der week plotseling verandering te zullen komen. Gedurende de eerste dagen waren Ponden standvastig gebleven op een niveau van 7.43½; Dollars op 1.47¼ en Fransche Francs op 9.74, en, met uitzondering van Marken, die — zij het dan zonder veel affaire — van 56.50 tot 56.80 stegen, wees niets op een kentering. Donderdagmorgen echter schenen voldoende factoren aanwezig om de ban te verbreken. Vooreerst de bedreiging van den godsvrede in Frankrijk, waarbij de mogelijke gevolgen voor de financiële situatie aldaar niet te overzien waren; dan het bekende feit, dat de Nationale Bank van België ter handhaving der valuta reeds tot voortdurende goudafgifte verplicht was geweest, en tenslotte misschien het bericht, dat de 3¼ pCt. conversieleening Noord-Holland niet was geslaagd, — al deze factoren tezamen dreigden een oogenblik het labiele evenwicht tusschen de valuta's der goudlanden en het Pond Sterling ernstig te verstoren en de schaal ten gunste van het laatste te doen overslaan. Ponden openden te Parijs dan ook 20 punten hooger en bereikten een koers van 76.60, terwijl drie-maands Ponden tot 13 centimes agio stegen. Londen monteerde hier tot 7.45¼, Parijs daarentegen opende 9.74 laten. Het bleek echter een storm in een glas water. Op de nieuw bereikte niveau's trad wederom spoedig een stilstand in en de week verliep zonder verdere schokken. Alleen Marken zetten ongestoord haar stijging voort tot 58.10, waarna weer een reactie plaats had tot 57.50.

Belga's trokken tegen het einde der week aan tot 34.50. Zwitsersche Francs fluctueerden tusschen 48.15 en 48.20. Argentijnsche Pesos wederom iets vaster op 36¼.

Op de termijnmarkt noteerden één-maand Ponden en Dollar pari, drie-maand Ponden pari tot ¼ ct. agio, drie-maand Dollars ¼ ct. disagio tot pari. Marken sloten voor één-maand 60 à 40 ct. en voor drie-maand 1.80 à 1.40 disagio.

Gouden baren noteerden 1.651½—1.652½. Gouden munten waren ongewijzigd.

WETTELIJKE REGELING VAN HET AFBETALINGSSTELSEL.

Het afbetalingsstelsel heeft gedurende een reeks van jaren in uiteenlopende kringen belangstelling gewekt en de stof geleverd voor diepgaande beschouwingen; het heeft in zijn toepassing eveneens de stof geleverd voor zeer ernstige critiek. In sociaal opzicht heeft men er op gewezen, hoe juist essentiële bestanddelen van het stelsel gemakkelijk leiden tot misstanden en misbruiken van velerlei aard. In economisch opzicht heeft men als bezwaar aangevoerd, dat het stelsel de strekking kan hebben, stimulerend te werken op een opgaande conjunctuur door het samen-trekken van de vraag, welke anders over jaren verdeeld zou zijn en door het afleiden van voor productie bestemde gelden naar consumptieve doeleinden; hoe het aldus een conjunctuurromslag kan helpen verscherpen. Evenwel hebben ook goede zijden van het stelsel erkenning gevonden. Men heeft er de aandacht op gericht, hoe het stelsel crediet brengt binnen het bereik ook van hen, die niet anders dan over periodieke inkomsten uit arbeid kunnen beschikken en hoe het aldus ook den onbemiddelden de mogelijkheid opent, zich goederen te verwerven, welke anders wellicht nimmer in zijn bezit zouden zijn gekomen.

Bij dit alles heeft de vraag, of het afbetalingsstelsel wettelijke voorziening behoefde, herhaaldelijk overweging gevonden. In 1930 werd een onderzoek naar dit vraagstuk opgedragen aan een Regeeringscommissie onder voorzitterschap van Prof. Mr. E. J. J. van der Heyden, welke reeds in 1932 een uitvoerig verslag, vergezeld van twee ontwerpen van wet, aan den Minister kon aanbieden. Ongeveer te zelfder tijd was het vraagstuk in studie genomen door een commissie, ingesteld door het Hoofdbestuur van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel. De resultaten, waartoe de beide commissies bij haar onderzoek waren gekomen, stemden in zooverre overeen, als zij leidden tot de erkenning, dat weliswaar het afbetalingsstelsel in zijn toepassing dikwijls tot ernstige misstanden aanleiding gaf, maar dat voor een principieele verwerping van het stelsel als zoodanig geen goede gronden waren aan te voeren; de resultaten weken van elkaar af, waar het betrof het antwoord op de vraag, of wettelijke regeling wenschelijk was. De commissie van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel was gekomen tot de opvatting, eenerzijds, dat in den bona-fide handel aan speciale wettelijke voorzieningen geen groote behoefte bestond, anderzijds, dat de euvelen, waartoe het stelsel in zijn toepassing aanleiding gaf, zeer moeilijk door wettelijke regelen zouden zijn te onder-vangen. Deze commissie verwachtte voor de regulering van het afbetalingsbedrijf en de verzachting der misstanden méér van een georganiseerde samenwerking tusschen de betrokken handelaren, gepaard aan een doeltreffende voorlichting van het publiek. De commissie-v. d. Heyden daarentegen kwam tot den slotsom, dat de meerderheid der bezwaren, welke haar bij het onderzoek waren gebleken, zouden moeten — maar ook kunnen — worden bestreden door een wettelijke regeling. De Regeering heeft deze laatste opvatting tot de hare gemaakt en de ontwerpen van wet, welke thans aan de Kamer zijn aangeboden, zijn vrijwel identiek aan die, welke door de commissie-v. d. Heyden werden voorgesteld.

De voorgestelde bepalingen zijn verdeeld over twee ontwerpen van wet: het eerste houdt in een regeling van de afbetalingsovereenkomst, het tweede stelt regels voor het afbetalingsbedrijf.

Het ontwerp sluit nauw aan bij bestaande wetten; voor een groot deel bij den titel van koop en verkoop in het Burgerlijk Wetboek. De voorgestelde regeling beperkt zich tot het op afbetaling koopen en verkopen van roerende goederen, met uitzondering van schepen, waarvan inschrijving in het Scheepsregister

mogelijk is. Het afbetalingscontract wordt gecon-strueerd als een bijzondere overeenkomst van koop en verkoop en het z.g. huurkoopcontract — het afbetalingscontract met eigendomsvoorbehoud — als een gequalificeerde vorm daarvan. Het eenvoudige afbetalingscontract is vormvrij. Voor bezwarende bedingen — boete, schadevergoeding e.d. — en voor een contract van huurkoop wordt daarentegen een schriftelijke akte als geldigheidsvereischte gesteld. In de akte moet het plan der betalingen duidelijk zijn aan-gegeven.

Verschillende der voorgestelde bepalingen zijn er op gericht, „overrompeling” van den koper tegen te gaan en de werking der algemeen gebruikelijke bedingen te verzachten. Op bedingen van boete, schade-vergoeding, vervroegde opeischbaarheid, of bedingen strekkende tot terugneming van een in huurkoop ge-gewezen zaak, en ook op cessie van arbeidsloon kan pas een beroep worden gedaan, wanneer de koper, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig blijft aan zijn ver-plichtingen te voldoen. De koper kan bij de over-eenkomst geen andere woonplaats kiezen dan zijn werkelijke, dus niet — zooals maar al te veel voor-kwam —, domicilie kiezen bij den verkooper, waar-door sommaties e.d. gemakkelijk te laat in zijn han-den konden komen. De rechter zal een overeengeko-men of opgelegde straf kunnen matigen. In geval van huurkoop wordt den nalatigen koper het recht ge-gewezen, de reeds teruggenomen zaak nog binnen veer-tien dagen in te lossen, wanneer hij het niet tot ge-rechtelijke tusschenkomst heeft laten komen. Zou ontbinding der overeenkomst den verkooper een voor-deel opleveren, dan vindt verrekening plaats: men denke aan de gevallen, waarin de tweedehandsche waarde der teruggenomen zaak het bedrag der nog af te betalen termijnen overtreft. In dit verband zij ook nog vermeld de bepaling, volgens welke het beding van vervroegde opeischbaarheid als straf voor na-latigheid in de betaling van termijnen, niet zal wer-ken wanneer de achterstand slechts onbetekenend is. Verder valt nog te noemen het artikel, volgens het-welk cessie van loon en van andere periodieke inkom-sten uit arbeid, behalve voor opeischbare verplich-tingen, slechts mogelijk zal zijn voor betalingen, waar-toe de koper bij regelmatige nakoming zijner ver-plichtingen volgens het afbetalingsplan, gehouden is; m.a.w. de cessie zal geen werking hebben ten aanzien van boeten en schadevergoedingen, noch ten aanzien van termijnen, opeischbaar geworden, krachtens een clausule van vervroegde opeischbaarheid. Tot een ver-bod van looncessie, zooals herhaaldelijk werd voor-gestaan, is de Regeering terecht niet overgegaan. Als overweging heeft gegolden, dat de looncessie een der weinige middelen is, waardoor de arbeider crediet kan krijgen. Tenslotte zij nog vermeld een bepaling, welke aanstuurt op beraad tusschen de echtgenooten en die voor feministen een verrassing inhoudt. Met betrek-king tot huurkoop van huishoudelijke zaken, zal niet alleen de vrouw niet kunnen handelen zonder bij-stand van den man, maar ook de man zal de mede-werking behoeven van de vrouw; een bepaling in het belang van het gezin tegen ondoordacht koopen door den man, die buitenshuis wordt „bewerkt”. De voor-gestelde wetsbepalingen zijn van dwingend recht; slechts op enkele punten is afwijking toegestaan.

Ter vereenvoudiging van de procedure en ter be-vordering van het contact tusschen rechter en par-tijen, zullen alle geschillen betreffende huurkoopover-eenkomsten worden gebracht tot de competentie van den Kantonrechter. De zaken kunnen aanhangig wor-den gemaakt bij eenvoudig verzoekschrift. In het von-nis, waarbij de verplichting tot teruggave van een in huurkoop overgedragen zaak wordt vastgesteld, kan door den kantonrechter een bevel tot teruggave wor-den opgenomen. Met betrekking tot deze bevelen wordt reële executie mogelijk gemaakt. Van groot belang voor den verkooper is ook, dat hij reeds vóór

de procedure een bevel tot voorloopige teruggave zal kunnen verkrijgen.

In verband met het conflict, dat kan ontstaan tusschen de rechten van derden en de rechten van den eigenaar van zaken in huurkoop, geeft het ontwerp enkele regelen aangaande het recht van terughouding en het wettelijk voorrecht van den verhuurder. Een retentierecht op een in huurkoop gegeven zaak zal ook kunnen worden ingeroepen tegen den verkoper, indien de retentiegerechtigde bewijst, dat hij te goeder trouw den koper als eigenaar mocht beschouwen. Met betrekking tot het voorrecht van den verhuurder wordt voorgesteld, dat dit zich niet zal uitstreken over zaden en gereedschappen, welke in huurkoop zijn gegeven, noch over andere zaken, indien wordt bewezen, dat de verhuurder van den huurkoop kennis droeg.

Behalve de hierboven in groote lijnen geschetste civiele regeling van de afbetalingsovereenkomst is, zooals reeds werd opgemerkt, een wetsontwerp ingediend tot regeling van het afbetalingsbedrijf. Dit tweede ontwerp is van publiekrechtelijken aard. Het richt zich tegen de zeer ernstige euvelen, waartoe het afbetalingsstelsel aanleiding heeft gegeven en welke liggen op een gebied, dat buiten het bereik valt van den civielen rechter. De ontwerpers hebben hierbij het oog gehad op de woekerpraktijken, welke het afbetalingsbedrijf tot voorwendsel dient en op de misstanden, waartoe het colportagestelsel aanleiding geeft. Voor beide gevallen is een vergunningstelsel ontworpen. Het zal op straffe van hechtenis of geldboete verboden worden te colporteren met zaken op afbetaling zonder een speciale vergunning, te verlenen door de Kamers van Koophandel en Fabrieken. Het bewijs der vergunning zal elk jaar opnieuw moeten worden aangevraagd en de afbetalingscolporteur zal, als zoodanig optredende, op straffe van boete verplicht zijn dit bewijs bij zich te dragen. Het beoefenen van het bedrijf van kleinverkoop op afbetaling zal eveneens aan een vergunning van de Kamers van Koophandel en Fabrieken worden gebonden. Als kleinverkoop wordt beschouwd degene, die voornamelijk zaken van f 50,— of minder op afbetaling verhandelt. Men heeft gemeend met het vereischte eener vergunning voor deze groep van afbetalingshandelaren te kunnen volstaan, omdat de woekerpraktijken, welke men wil bestrijden, vrijwel uitsluitend bedreven worden met voorwerpen, waarvan de waarde onder f 50,— ligt; den bona-fide handel wilde men niet meer belemmeren dan noodig was.

De vergunning kan door de Kamer van Koophandel worden geweigerd, indien op grond van de persoonlijke eigenschappen of gedragingen van den aanvrager misbruiken ten nadeele van koopers zijn te vreezen. Beroep staat open bij den Minister van Economische Zaken. Het ontbreken der voorgeschreven vergunning is geen beletsel voor de rechtsgeldigheid der gesloten overeenkomst; de verkoper of de colporteur die zonder vergunning heeft gehandeld staat echter bloot aan een strafvervolgning.

De commissie-v. d. Heyden heeft bij het ontwerpen der voorgestelde regeling als een van haar beginnelen vooropgesteld, dat rekening diende te worden gehouden met het gerechtvaardigde belang van beide partijen. Zij is er o.i. uitmuntend in geslaagd dit beginsel in toepassing te brengen. De ontworpen bepalingen, welke direct of indirect zijn gericht op de bescherming van den koper, bescherming zoowel tegen eigen ondoordachtetheit als tegen misbruik van de zijde van den verkoper of diens colporteur, zijn zoodanig gekozen, dat zij geen belemmering behoeven te vormen voor den bona-fide handel; de middelen, welke den verkoper ten dienste worden gesteld om op te treden tegen een debiteur die in verzuim is, bevatten waarborgen tegen onredelijke aanwending tegen den bona-fide koper.

In het algemeen kan men zeggen, dat het valt toe

te juichen, wanneer positieve regels worden gesteld voor verhoudingen, omtrent de rechtsgevolgen waarvan onzekerheid bestond; de onzekerheid immers leidt tot het opnemen van onereuse contractsbepalingen, welke eenmaal praktijk geworden, gemakkelijk tot onredelijke toepassing kunnen leiden.

Wat de voorgestelde regeling nopens het afbetalingsbedrijf betreft, men zal moeten afwachten, of zij in de praktijk tot het beoogde gevolg zal leiden. De ontwerpers zelf erkennen, dat het moeilijk is, door een vergunningstelsel aan den afbetalingswoeker paal en perk te stellen. Te moeilijker, naar het ons voorkomt, daar — zooals in de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt —, deze woeker wordt bedreven onder bedreiging met schandaal en met vermijding van tastbaar bewijs voor de transactie, waarop hij steunt. Dat lieden die op deze wijze te werk gaan, hun praktijken na invoering van een vergunningstelsel zonder meer zullen opgeven, lijkt niet aannemelijk. Veel zal er o.i. van afhangen, hoe de politie het haar geboden middel om den „kleinverkoop zonder vergunning” te vervolgen, zal weten te hanteeren.

Het kan voor de commissie-v. d. Heyden niet anders dan een groote voldoening zijn, dat de Regeering hare voorstellen vrijwel zonder wijziging heeft overgenomen. Dat de Regeering hiertoe heeft besloten en reeds thans er toe is overgegaan, de onderhavige wetsontwerpen in te dienen, kan met instemming worden begroet; de juridische regeling, die hoewel van dwingend karakter, vrij is gebleven van elementen, welke kunnen leiden tot starheid en te diep ingrijpen in het vrije bedrijfsleven, houdt goede beloften in voor de reguleering van een credietstelsel, dat, zoo het al zijn bestaansrecht heeft kunnen bewijzen, zich niet zijn eigen normen heeft weten te stellen.

Mr. P. J. ROGAAR.

ONTGINNINGSMAATSCHAPPIJEN EN WERKVER-SCHAFFING.

Het klinkt thans als een sprookje, maar er was, nu een 17 à 18 jaar geleden, in ons land voedselgebrek. Ontgin, vermeerderde de landbouwproductie, aldus de leus. En het was deze leus, die de toenmalige Regeering ertoe bracht, de Onteigeningswet aan te vullen met een VIIIden titel, aan welken titel wij enkele artikelen ontleenen.

Art. 122. „Zonder voorafgaande verklaring bij de wet, „dat het algemeen nut de onteigening vordert, kan in het „belang van de volkswelvaart onteigening plaats vinden „tot het verhoogen van de opbrengst van gronden en ten „behoefte van daarmede in verband staande werken ter „verbetering van waterloozing en van watervoorziening „van gronden.”

Art. 123. „De onteigening heeft plaats ten name van:

- „a. het Rijk;
- „b. de provincie of de gemeente, binnen welker gebied „zijn gelegen de te onteigenen perceelen, de perceelen, ten „laste waarvan de te onteigenen erfdienstbaarheden zijn „gevestigd, of de perceelen, welke met andere te onteigenen „zakelijke rechten zijn bezwaard;
- „c. het waterschap, het veenschap of de veenpolder, het „welk of welke ten aanzien van perceelen, als bedoeld on- „der b. gezag kan doen gelden;
- „d. regtspersoonlijkheid hebbende vereenigingen, uitslui- „tend in het belang van de verhooging van de opbrengst „van gronden werkzaam, mits zij door Ons, Gedeputeerde „Staten gehoord, toegelaten zijn.”

Ontgin, vermeerderde de hoeveelheid bodemproducten, deze leus schonk het leven aan de vereenigingen bedoeld in lid d. van het hiervoren aangehaalde wets-artikel. Een niet minder sterke overweging was de wenschelijkheid om te beschikken over organisaties, welke gecentraliseerd, de werkverschaffing zouden leiden. De plaatselijke werkverschaffingen gaven tot veel moeilijkheden aanleiding en het werd beter geoordeeld, de honderden, die geholpen moesten worden, op enkele groote objecten te plaatsen.

Wij zien dan geleidelijk de volgende corporaties geboren worden:

1. N.V. Ontginningsmaatschappij „Het Lantschap Drenthe” te Assen, opgericht 19 November 1924.
2. N.V. Ontginningsmaatschappij „De Drie Provinciën” te Dragten, opgericht 16 Dec. 1924.
3. N.V. Ontginningsmaatschappij „De Vereenigde Groninger Gemeenten” te Hoogezand, opgericht 20 Augustus 1925.
4. N.V. Ontginningsmaatschappij „Overijssel” te Zwolle; opgericht 31 Augustus 1926.
5. N.V. Ontginningsmaatschappij „Land van Vollenhove” te Stad Vollenhove, opgericht 28 Juni 1927.
6. Vereeniging „De Biesbosch” Dordrecht.
7. N.V. Ontginningsmaatschappij „Noord-Holland”.
8. N.V. Ontginningsmaatschappij „Gelderland”.

De maatschappij No 8 leidt slechts een formeel bestaan; gewerkt heeft ze tot nu toe niet.

Het statutair doel van deze instellingen blijkt duidelijk uit artikel 1 van de statuten, waarvoor wij, geheel willekeurig, die van No. 2 kozen. Behoudens enkele kleine onderdeelen, is het doel bij alle vennootschappen gelijk omschreven.

Naam, zetel en doel.

Art. 1. „1. De naamloze vennootschap draagt den naam „Ontginningsmaatschappij” „De Drie Provinciën”, en is „gevestigd te Dragten.”

„2. Zij heeft uitsluitend ten doel om, krachtens toelating, „als bedoeld in artikel 123, d. der Onteigeningswet, werkzaam te zijn in het belang van de verhooging van de opbrengst van gronden in de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe. Zij tracht dit doel te bereiken door „het in cultuur of in verhoogde cultuur brengen van „woeste gronden en andere in de genoemde provinciën „gelegen gronden en de exploitatie en verkoop daarvan.”

„3. Te dien einde zal zij den eigendom trachten te verkrijgen van daarvoor in aanmerking komende gronden, „waar noodig op de wijze, als bedoeld in de Onteigeningswet, zooals deze is gewijzigd bij de wet van 6 Mei 1921, „Staatsblad No. 711, of dergelijke gronden in erfpacht of „huur trachten te verwerven, voor zoverre van het bepaalde, dat de te verbeteren gronden in eigendom aan de „vennootschap zullen moeten toebehooren, door de Ministers van Waterstaat en van Binnenlandsche Zaken en „Landbouw ontheffing zal worden verleend. Vervreemding „of bezwaring van onroerende goederen der vennootschap „zal niet anders kunnen geschieden dan met goedkeuring „van voornoemde Ministers.”

De invloed van de Regeering op de handelingen der ontginningsmaatschappijen is groot. Zoo geschiedt de benoeming van één of meer commissarissen door den Minister van Binnenlandsche Zaken. Verder zijn in alle statuten voorschriften opgenomen, dat voor:

a. het in eigendom verkrijgen en vervreemden van onroerende zaken;

b. het aangaan van geldleeningen;

c. het zakelijk of andere rechten bezwaren van de eigendommen der vennootschap;

de goedkeuring vereischt is van de Ministers van Waterstaat en van Binnenlandsche Zaken.¹⁾

Het aandelenkapitaal der vennootschappen bedraagt:

Drenthe	f 100.000.—	geplaatst en volgestort	f 32.000.—
Friesland	„ 200.000.—	„ „ „	„ 149.500.—
Groningen	„ 300.000.—	„ „ „	„ 284.000.—
Overijssel	„ 15.000.—	„ „ „	„ 11.000.—
Vollenhove	„ 7.000.—	„ „ „	„ 7.000.—
Biesbosch	„ 10.000.—	„ „ „	„ 10.000.—

Bij de eerstgenoemde drie vennootschappen zijn alle geplaatste aandelen genomen door gemeentebesturen.

¹⁾ Wellicht zal het opvallen, dat hier niet sprake is van Sociale Zaken, waaronder toch de werkloozenzorg ressorteert, maar van Binnenlandsche Zaken. De zaak is echter deze, dat toen de N.V.'n werden opgericht, de werkverschaffing bij laatstgenoemd Departement was en nu kan men het onderbrengen en heronderbrengen van afdelingen van het eene naar het andere Departement gemakkelijker voor elkaar krijgen, dan veranderingen in statuten. De noodzakelijkheid om Waterstaat ingeschakeld te houden, is nooit erg duidelijk geworden. Materieel toch komt alle verantwoordelijkheid bij den Minister, die de werkloozenzorg behartigt.

Bij de N.V. „Land van Vollenhove” is deelgenomen door het Rijk voor 4 aandelen, door de Provincie Overijssel voor 2 aandelen en door het Waterschap Vollenhove voor 1 aandeel, elk van f 1.000.—

Bij Overijssel zijn 12 aandelen à f 500.— genomen door de provincie Overijssel, 4 à f 500.— door de Overijsselsche Landbouw Mij., 4 à f 500.— door den Aartsdiocesanen Boeren- en Tuindersbond en 4 à f 500.— door het Waterschap Hasselt en Zwartsluis.

De aandelen van „De Biesbosch” bezit de gemeente Dordrecht.

Wat deze instellingen al zoo in den loop der jaren hebben gedaan, blijkt o.m. uit de volgende samenvatting (toestand medio 1933).

	Totaal bezit	Hiervan is woeste grond	Grond in bewerking	Reeds gecultiveerde grond	Boschgrond
Drenthe	2908 ha	486 ha	166 ha	2255 ha	
Friesland	2906 „	913 „	197 „	1796 „	
Groningen	1356 „	7 „	681 „	628 „	38 ha
Overijssel	794 „	81 „	435 „	278 „	
Vollenhove	1860 „	460 „	258 „	1042 „	

Het bezit van de vereeniging „De Biesbosch” is ongeveer 900 ha groot en bijna geheel in cultuur.¹⁾

Totdat de landbouwcrisis optrad, boerden deze instellingen, die met groote subsidies van de Overheid in de loonen werken, niet slecht. Toen de prijzen echter schrikbarend daalden en de gedwongen eigen exploitatie veel moeilijkheden veroorzaakte — verkoop was practisch niet mogelijk — kwamen de verliezen. Reeds thans beloopt het verlies bij alle corporaties tegen de f 500.000. Doch weet men betere tijden af te wachten en worden er wegen gevonden om de vaste lasten te verlagen, dan is het perspectief niet al te somber.

Prachtig werk is verricht, duizenden arbeiders zijn nu al heel wat jaren geplaatst en konden een stuk brood verdienen.

Het zou te veel plaatsruimte vergen om van alle werkjaren en van alle vennootschappen uitvoerige cijfers te geven.

Een enkele staat vindt hier een plaats omdat zij beter dan uitvoerige toelichtingen, een kijk geeft op den omvangrijken arbeid.

N.V. Ontginningsmaatschappij „De Drie Provinciën”. Totaal der voor de diverse ontginningen in het boekjaar 1932/1933 uitgegeven kosten benevens het ontvangen subsidie.

Omschrijving	Totaal
Loonen	f 502.965,27
Sociale Lasten	„ 42.976,09
Toezicht Ned. Heide Mij.	„ 12.808,24
Schrijffloon, porti Ned. Heide Mij.	„ 842,06
Overige ontginningskosten	„ 12.348,35
Afschrijving werktuigen en gereedschappen	„ 11.504,77
Aandeel alg. renterekening	„ 5.733,59
Aandeel alg. kosten	„ 4.723,60
Kosten 1e gewas	„ 30.860,18
Totaal kosten	„ 624.762,15
Subsidie	f 469.036,57

Bij de N.V. „Land van Vollenhove”, waren in het boekjaar 1932/1933 een groot aantal arbeiders tewerkgesteld uit gemeenten elders in ons land gelegen. Deze arbeiders werden gehuisvest in speciaal daarvoor ingerichte barakken. Het waren werklozen uit Vlaardingen, Schiedam, Haarlem, Zaandam, Sneek,

¹⁾ De N.V. Ontginningsmaatschappij „Noord-Holland”, die in 1931 is gesticht, heeft een aandelenkapitaal van f 100.000.—, waarvan 30 aandelen à f 1000.— in het bezit van de provincie zijn, 40 heeft de gemeente Amsterdam, 6 Haarlem en Zaandam eveneens 6. De resterende aandelen bevinden zich nog in portefeuille.

De Noord-Hollandsche Ontginningsmaatschappij legt zich er speciaal op toe, werkverschaffingsobjecten van het Provinciaal Bestuur uit te voeren, doch heeft zich daarnaast ook op rechtstreeks ontginningsgebied bewogen.

IJlst, Stavoren, IJsselmonde, Almelo, Harlingen, Bolsward.

Welk een omvang de arbeid bij deze N.V. heeft gekregen, vooral onder invloed van het feit, dat de tijdsomstandigheden het onmogelijk maakten om het aanvankelijk gestelde doel: verkoop van gronden, te bereiken, moge blijken uit enkele cijfers van de exploitatie.

Ingezaaid werd voor den oogst 1933: totaal 979 ha.

De gemiddelde opbrengst van den oogst 1932 was:

	Inzaai ha	hl-opbrengst per ha
zwarte haver	200.97	51.8
witte haver	249.87	58.9
winterrogge	43.86	37.—
zomergerst	52.65	41.2
zomertarwe	80.17	32.3
wintertarwe	29.95	44.—

Een der andere Vennootschappen, nl. „De Vereenigde Groninger Gemeenten” heeft in het boekjaar 1932/1933 aan werklozen een loonbedrag uitgekeerd van f 950.000.—. Het jaar daarvoor, toen de Vennootschap over meer gronden te beschikken had, werd zelfs ca. f 1.100.000.— verlood.

Een heel bijzonder karakter droeg het werk van de N.V. „Overijssel”, welke onderneming door de bijzondere ligging van de ontgonnen objecten, nog steeds in staat is in belangrijke mate terreinen te verkoopen. Ook bij deze N.V. zijn belangrijke bedragen verlood. Met eenige cijfers moge dit worden toegelicht.

Op de ontginning bij Staphorst, werd een loonbedrag uitgekeerd van rond f 215.000.— en in het Staphorsterbosch, waar het werk nog niet zoo lang loopt, een bedrag van pl.m. f 10.000.—.

Op de terreinen onder Vriezenveen, de z.g. Weitemanslanden, werd aan geplaatste werklozen een bedrag uitgekeerd van f 357.000.—, terwijl voor de gewone exploitatie, welke niet als werkverschaffing is opgezet, een loonbedrag noodig was van rond f 70.000. Van dat complex, groot ongeveer 500 ha, kon reeds 228 hectaren worden verkocht.

Tenslotte zij nog iets medegedeeld over de Ontginnings Mij. in Drenthe, welke instelling eveneens honderden arbeiders kon tewerkstellen, hoewel ook hier, evenals bij de andere ontginnings-maatschappijen, onder den druk van de tijden, de uitkomsten niet mooi waren. Op de grootste ontginning van deze corporatie, het Witteveen, een mooi staaltje van binnenlandsche kolonisatie, werken arbeiders uit bijna 20 Drentsche gemeenten. Dagelijks komen honderden per fiets naar dit werk, terwijl bij de bewoners van de kolonie eveneens eenige honderden gehuisvest zijn.

MEYER DE VRIES.

EXPORT VAN BOTER NAAR NEDERLANDSCH-INDIË.

De afzet van boter naar Ned.-Indië laat al sedert jaren te wenschen en al liet het zich 'n paar maanden geleden nog aanzien, dat er met een afscheep van 272 tons in het eerste kwartaal wat meer uitzicht scheen te komen, sedert dien zijn de kansen blijkbaar weer gekeerd, referte de teruggang tot 345 tons voor den termijn Januari/Mei = 5 maanden, en het lijkt er nog weinig op dat het ons zal gelukken dit jaar op pl.m. 2000 tons te komen, gelijk het nog onlangs door de C.Z.C. werd voorgesteld.

Dit eind-resultaat leek ons toen al aan den optimistischen kant en een maximum van circa 1200 tons inderdaad meer waarschijnlijk, wetende dat de Indische omzet-vermeerdering in hoofdzaak moest komen van de activiteit van één enkel Java-importhuis, dat zich vóórdien weinig of niet met den overzeeschen boterhandel had geoccupeerd en daartoe eerst was overgegaan sedert zijn contact met de medio vorig jaar ingestelde Commissie ter Bevordering van den Boterexport naar Ned.-Indië.

Uit welk verschijnsel intusschen wel de conclusie mag worden getrokken, dat de Hollandsche boter

ginds zeer zeker wel emplooi kan vinden, indien het importapparaat er zich maar vóórspannt. Doch daarin nu schuilt o.i. een moeilijk te overkomen bezwaar, wijl de grootere firma's — behoudens 'n enkele uitzondering — nu reeds sedert jaar-en-dag met Australië geliëerd zijn en er dus weinig voor (zullen) voelen om die connecties op te geven, in ruil voor een méér of min duurzame verbinding met Nederland. Want men mag niet over het hoofd zien, dat de Hollandsche producenten zich al vóór- en niet minder na de oorlogsjaren vrijwel zonder slag of stoot door Australië van de éértijds vaste Indische markt hebben laten verdringen en er zich verder tot het vorige jaar — sinds Leiden in last is! — weinig om hebben bekomerd.

Is er aldus van de zijde der groot-importeurs (van Australische merken) weinig of geen steun te verwachten, evenmin behoeft men hier te rekenen of te wachten op de schakel der kleinere Indische huizen, daar die véélal noch finantiëel en noch qua organisatie in staat zijn om, op eigen kracht, voor het Hollandsche product met blijvend succes tegen de Australische concurrentie te ageeren. Het betreft i.c. immers een massa-marktartikel, waarvan continu en in elk centrum een voldoende hoeveelheid aanwezig moet zijn en bovendien een daartoe geschikte verkooporganisatie vereischt.

Willen onze producenten inderdaad binnen afzienbare tijd ginds weer een behoorlijk-groot — o.i. onmisbaar — debiet machtig worden en -houden, dan is daartoe thans vrijwel de éénig-overgebleven keuze om „en bloc” of eventueel door het vormen van enkele combinaties van exportfabrieken — waarin ook plaats is voor kaas en condens — één of méérdere eigen-overzeesche verkoopbureaux aan het werk te zetten.

Tenzij... de Nederlandsche regeering, die nu toch reeds geruimen tijd — zij het noodgedwongen — het agrarisch bestel op den economischen weg leidt en beschermt, het daarheen wil sturen, dat de Indische importeurs van de Australische boter op zich nemen om een goed deel van hun importen uit het moederland te betrekken. Waarnevens natuurlijk ook ieder ander behoort vrij te blijven om de Indische markt, hetzij ter plaatse of van hieruit, te bedienen. Langs dien weg, óf anders middels de vorengezegde producenten-organisatie(s), zal de Hollandsche boter in de eigen koloniën weer een noemenswaard aandeel van het verbruik tot zich kunnen trekken en dat zulks de moeite loont, blijkt uit de volgende statistiekcijfers:

Invoer Ned.-Indië (× 1000 br. kg).

	1924	1929	1931	1933	Jan./Mrt. 1934
Uit Nederland	320	470	205	580	250
Uit Australië	2850	4450	5035	5450	1590

We zijn dus wel op weg om van den stijgenden omzet — wijzende op een mogelijk totaal van pl.m. 7 mill. kg over 1934 — een grootere portie te secureeren, al loopen jammer genoeg onze verscheppingen nu weer terug.

Maar aan ónzen vraagprijs — over Jan./Maart 1934 dooréén c.i.f. 54,2 tegen Australië 56,4 cent per bruto kg — ligt het thans zeker niet en ook vorig jaar noteerde Nederland geregeld enkele procenten lager dan zijn concurrent, terwijl we b.v. in de jaren 1928/1930, d.i. vóór de Australische valuta-daling, dooréén circa 13 cent per kg c.i.f. hóóger uitkwamen. Nu had natuurlijk Nederland toentertijd bij een afzet evenredig aan Australië allicht wel lager kunnen afgeven, doch zelfs het gegeven prijsverschil ware voor den consument in Indië in die jaren geen onoverkomelijk bezwaar geweest. Een „détail”-méérprijs van een gulden per kg was voor de schaars-aanwezige Hollandsche boter echter géén uitzondering en zelfs nu nog wordt, bij een lagere inkoopprijs aan de bron, voor onze kwaliteit ginds een premie gevraagd en betaald.

Aan de Nederlandsche „tropen”-kwaliteit, welke den laatsten tijd nogal eens is besproken, ligt het dus blijkbaar evenmin. En waarom zou ook ons product op het moment minder goed voldoen dan b.v. 30 jaar geleden, toen Indië nog geen Australische boter kende? O.i. is een juist oordeel omtrent de „tropen-houdbaarheid” van onze boter niet te vellen, zoolang dit product ginds niet even vlot en véélvuldig wordt verhandeld als de best-geïntroduceerde Australische merken.

Ook het afstandsverschil Nederland-Java en Australië-Java wordt, in verband met vluiggere bediening, weleens ten onzen nadeele aangevoerd. Maar dit betoog is al evenmin steekhoudend, want als bovengezegd dient dit consumptie-artikel ten allen tijde en overal ter plaatse op aanvraag verkrijgbaar te zijn; — tijdige stock-aanvulling is een quaestie van goede organisatie.

En voor het verschil in vrachtprijs is bij de schaarschte aan lading voor Ned.-Indië *desnoods* ook wel een oplossing te vinden, al is deze factor o.i. niet van overwegend belang, wijl een vrachtreductie van zeg *f* 10 per M³. den c.i.f.-prijs met slechts pl.m. 2 cents per kg zou verminderen. Ware het wel te verantwoorden om het reeds zoozeer geteisterde scheepvaartbedrijf aldus te besnoeien?

Een quaestie van méér belang is de gewichtsinhoud der blikken. Dank zij het „5 Eng. lbs. nominal-weight” per blik heeft de Australische boter bij de introductie terrein veroverd en een dusdanig blik bevatte vorig jaar nog 1.70 kg *netto* aan boter en, naar verluidt, op het moment zelfs niet meer dan pl.m. 1.50 kg. Weshalve de inheemsche landbouworganisaties er reeds op aan schijnen te dringen dat de Indische regeering spoedigst mogelijk overgaat tot het vóórschrijven van *netto-gewichtsinhoud* op iedere verpakking. Het staat echter te bezien of een dergelijke bepaling wel — in Indië — voldoende waarborg schenkt in de practijk om er zonder meer op te bouwen. Méér afdoende is wellicht de bepaling, dat b.v. een 5 Eng. lbs.-blik niet minder dan $\frac{2}{4}$ kg boter mag inhouden.

Aandacht verdient vanzelfsprekend ook het feit dat Australië een goede afnemer is van de Indische bodemproducten, in het bijzonder van de Java-thee. Doch ook Nederland laat zich — n'en déplaie de invoer- en verbruiksbelemmerende bepalingen — te dien opzichte niet onbetuigd, reforte het laatste jaarverslag der Ned. Handel Mij. waarin met betrekking tot de Java-verschepingen staat vermeld:

Tons van 1000 kg.

	1933	1934
Naar Australië	14.260	12.373
Naar Nederland	14.859	15.294

De vraag mag dan ook worden gesteld of het wellicht niet mogelijk zou zijn, — òf wel noodzakelijk wordt, — om ten aanzien van den Indischen boterimport met Australië tot een vergelijk te komen, in dien zin dat Australië en Nederland elk de helft van den totaalimport toegewezen krijgen.

Inmiddels dienen belanghebbenden er o.i. naar te streven of zèlf voor te zorgen, dat de Hollandsche boter over een uitgebreid en passend distributie-apparaat in Ned.-Indië te beschikken heeft en — „last not least” — dat er ginds een doeltreffende propaganda voor het product wordt gevoerd.

En wanneer men dan zodoende tot het inzicht komt, dat de Ned.-Indische markt wel weer een goeden en geregelden afzet biedt, dan beteekent zulks allicht een aansporing te méér om ook andere overzeesche landen — men denke b.v. aan China, Britsch-Indië, Palestina en zeker ook aan West-Indië — meer intensief te gaan of te laten bewerken.

Aldus bestaat er kans, dat de verscheidene overzeereyons allengs een grooter of kleiner contingent zullen toevoegen aan onzen zuivelexport, waarvan het verschiet thans te denken geeft.

H. F. N. NIEUWENHUIS.

TOETREDING VAN ENKELE OUTSIDERS TOT HET INTERNATIONALE TINKARTEL.

Het Internationale Tinkartel heeft bij haar oprichting in 1931 een van de fouten gemaakt, die in de geschiedenis van het kartelwezen reeds zoo vaak een belangrijke rol hebben gespeeld, n.l. de onderschatting van de beteekenis van de outsiders. Bij het begin van de restrictie leek de positie van het Kartel buitengewoon sterk. Met Siam, dat eerst later tot het schema is toetreden, bedroeg de productie van de kartelleden in de periode van 1928/'31 ongeveer 92 pCt. van de wereldproductie. Toen het Kartel in het begin de productie beperkte, ging zulks met het oog op de nog steeds dalende prijzen gepaard met een productievermindering van de meeste outsiders. Het vraagstuk werd echter actueel, toen het Kartel steeds grootere beperkingen toepaste, waardoor de wereldproductie beneden het wereldverbruik daalde, hetgeen leidde tot een vermindering van de groote voorraden.

Productie en verbruik van tin in long tons.

	Productie			Verbruik		
	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Januari	9.266	7.405	8.705	8.740	9.327	8.575
Februari	7.239	7.115	7.893	8.936	8.196	9.148
Maart	10.743	6.707	8.296	9.119	9.306	10.373
April	8.754	7.538	8.342 ¹⁾	9.745	9.346	10.202
Mei	8.995	7.253	9.041	8.517	10.661	10.425
Juni	7.302	6.405		8.135	11.558	
Juli	5.075	7.403		7.025	13.116	
Augustus	5.519	7.147		6.776	13.680	
September	7.647	6.061		7.965	11.968	
October	7.766	7.906		7.822	11.756	
November	7.592	7.106		8.382	9.496	
December	6.885	6.742		8.524	9.345	
	92.763	84.788		99.986	127.755	

¹⁾ — voorloopig.

Toen de prijzen in de tweede helft van 1932 iets stegen, ging dit gepaard met een vergroting van de productie van de outsiders, een voorbeeld, dat de Kartelleden niet konden volgen, indien zij de markt niet verder wilden desorganiseeren. De productievermindering in 1933, die uit bovenstaande tabel blijkt, is dan ook nog grooter geweest voor de kartelleden, daar de outsiders hun productie hebben opgevoerd. De nevenstaande tabel laat zulks duidelijk zien. Want de productie van de gezamenlijke outsiders was in 1932 t.o.v. 1931 reeds gestegen, terwijl die van het Kartel toen reeds sterk gedaald was.

Het is een verdienste van het Kartel, dat het bijtijds dit gevaar heeft onderkend en daartegen stelling heeft genomen door de bepaling in de overeenkomst op te nemen, dat de leden vrij zijn de overeenkomst op te zeggen, zoodra de productie van de outsiders meer dan 25 pCt. van de wereldproductie zal bedragen. Deze bepaling heeft zonder twijfel de toetreding van enkele andere outsiders gestimuleerd. Volgens het communiqué van het Internationale Tin Comité zijn de Congo, Indo-China, Cornwall (de drie belangrijkste producenten) en Portugal tot het Kartel toetreden. Daarbij is de productie van deze landen voor de periode van 1934 t/m. 1935 als volgt vastgesteld.

	1934	1935	1936
Belg. Congo	4.500	6.000	7.000
Indo-China	1.700	2.500	3.000
Cornwall	1.700	1.700	1.700
Portugal	650	650	650

De bovengenoemde hoeveelheden stellen de z.g. flat rates voor; zij zijn echter niet onveranderlijk. Indien n.l. de quota van de oorspronkelijke kartelleden verhoogd wordt boven 65 pCt. van de standaardtonnage, dan zullen de quota van den Congo en van Indo-China verhoogd worden met 25 ton voor elk percentage boven de 65. Voor Cornwall en Portugal geldt een eenigszins analoge regeling.

Tinproductie.

	1922	1929	1931	1932	1933
Cornwall.....	370	3.271	598	1.192	v 1.368
Portugal en Spanje	147	748	461	442	528
Bolivia.....(k)	27.685	46.338	30.742	20.583	14.725
Mexico.....	n	n	763	782	338
Burma.....	1.530	2.402	2.006	2.534	2.399
China.....	8.214	4.006	3.772	4.992	6.409
Malakka.....(k)	37.223	69.366	52.642	28.408	23.760
Ned.-Indië.....(k)	29.459	35.730	27.703	15.427	14.131
Siam.....(k)	6.979	9.939	12.447	9.261	10.324
Overig Azië.....	650	750	1.882	1.887	1.871
Australië.....	1.420	1.155	810	854	946
Congo.....	567	970	141	683	2.225
Nigeria.....(k)	5.568	10.734	7.240	4.174	3.651
Zuid-Afrika.....	367	1.192	409	541	539
Overig Afrika....	n	385	190	316	578
Kartel.....	106.914	172.107	130.774	77.853	66.641
Outsiders.....	13.265	14.879	11.052	14.223	17.201
Totaal.....	120.179	186.986	141.826	92.076	83.842
Diversen.....	n	n	382	687	946
Totaal Generaal..	120.179	186.986	142.208	92.763	v84.788

n—niet beschikbaar. v—voorloopig. k—kartel.

Om de juiste beteekenis van de genoemde quota te begrijpen, dient men de productie van deze landen sedert een reeks van jaren te volgen. De onderstaande tabel geeft hiervan een indruk.

Bij vergelijking van de productie van den Congo in vroegere jaren met de thans toegekende quota blijkt wel zeer duidelijk, welke belangrijke voordeelen de Belgische producenten hebben behaald. De grootste Belgische bank, de Société Générale, die een controleerenden invloed op de tinmijnen (evenals op de kopermijnen) in den Congo bezit, heeft van haar sterke positie wel heel goed gebruik gemaakt, dank zij de ruime ervaring, waarover zij op het gebied van het internationale kartelwezen beschikt. (Wij herinneren in dit verband aan de sterke positie van den Congo in het vroegere internationale koperkartel).

Tengevolge van de toetreding van de genoemde landen is de positie van het Tinkartel thans zeer sterk geworden. Van een monopoliepositie op de wereldmarkt is echter nog geen sprake, daar enkele belangrijke productiegebieden als China en Birma nog buiten de overeenkomst staan. Het is te verwachten, dat het Kartel pogingen in het werk zal stellen om ook deze landen tot toetreding te bewegen. Of zij hiertoe onmiddellijk bereid zullen zijn, staat te bezien. In elk geval is het zeker, dat deze landen een groot quotum zullen verlangen. De productie van China is in 1933 (zie bovenstaande tabel) reeds grooter geweest dan in de laatste tien jaren.

Al is de politiek van het Internationale Tinkartel nog niet goed te beoordeelen, zooals wij onlangs schreven¹⁾, dan blijkt echter uit de recente ontwikkeling wel, dat de grootste producenten de offers voor een aanzienlijke prijsstijging hebben gebracht.²⁾ De kleinere producenten plukken niet alleen de vruchten van de sterk opgevoerde prijzen, maar zij kunnen thans tot een productie-uitbreiding overgaan, waarvan zij enkele jaren geleden nog niet hadden kunnen dromen. De productie-uitbreiding van enkele landen beteekent, zooals vanzelfspreekt, daarom niet, dat zij met den laagsten kostprijs werken; zij is zuiver een gevolg van een goede tactiek.

Interessant is het echter, dat het Internationale Tinkartel thans, voor zoverre ons bekend, een van de meest hechte en meest omvattende (wat het aantal aangesloten landen betreft) internationale organisaties op het gebied van de productie van grondstoffen is.

v. d. V.

¹⁾ In het artikel „De beteekenis van de buffer-pool voor de Tinmarkt” in E.-S. B. van 27 Juni jl.

²⁾ Reeds vroeger heeft Siam zich op een basis van 10.000 ton bij het Kartel aangesloten, hetgeen voor dit land, met het oog op de groote productiebeperking van Bolivia, Ned.-Indië, Malakka en Nigeria, een groot voordeel beteekende.

DE RIJKSMIDDELEN OVER JUNI 1934.

Ook in de afgelopen maand zijn het weder de omzetbelasting en de couponbelasting geweest, welke hebben voorkomen, dat de onder Afdeling II van den middenstaat verantwoorde ontvangsten zijn gedaald beneden het bedrag, dat in de overeenkomstige maand van het vorige jaar werd ontvangen. De totaalontvangst van deze afdeling toch bedraagt f 31.190.100 tegenover f 26.239.400 over Juni 1933, zoodat de toeneming f 4.950.700 bedraagt. Worden de beide bovenbedoelde belastingen, welke het vorige jaar in Juni nog niet werden geheven, buiten de rekening gehouden, dan slaat de genoemde toeneming om in een nadeelig verschil van f 396.700. Het totaalbedrag van deze afdeling bleef f 1.019.700 bij de gemiddelde maandraming ten achter. Worden de twee nieuwe belastingen ook hier uitgezonderd, dan blijkt de gemiddelde maandraming der overblijvende middelen met f 958.000 te zijn overschreden.

Ditmaal vertoonen de dividend- en tantiëmebelasting, de wijn-, de bier- en de tabaksaccijns, de registratierechten, de successierechten en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer; de overige heffingen van deze afdeling brachten alle minder op dan in de corresponderende maand van het vorige jaar.

De totale opbrengst over het eerste halfjaar 1934 beliep f 162.222.000 tegen f 150.092.200 in dezelfde maanden van 1933. De vooruitgang bedroeg derhalve f 12.129.900. Wat de raming betreft ontstond in de eerste zes maanden van het loopende jaar een tekort van f 31.036.700. Deze achterstand bij de raming is voor ruim f 17.900.000 te wijten aan het achterblijven van de omzetbelasting, welke blijkbaar nog steeds niet op gang is kunnen komen. Indien dit middel, alsmede de couponbelasting, buiten de vergelijking worden gehouden, blijkt, dat de overige middelen in zes maanden f 12.410.400 minder hebben opgeleverd dan in het vorige jaar en dat het nadeelig verschil tegenover de raming tot f 11.626.900 daalt.

Voor de dividend- en tantiëmebelasting is Juni in den regel de eerste maand van de hogere ontvangsten. Ook ditmaal wordt op dezen regel geen uitzondering gemaakt. Met een ontvangst van f 1.789.500 geeft dit middel een accres van f 307.500 te zien. Hierdoor stijgt de in eenige der voorafgaande maanden verkregen voorsprong tot f 1.062.800. Indien de opbrengst van dit middel op normale wijze verloopt, moeten de beste twee maanden nog komen. Het is nog niet mogelijk na te gaan, welken invloed betalingen op voorloopig opgelegde aanslagen op de tot dusverre geboekte opbrengsten hebben gehad, en in hoeverre andere toevallige factoren tot de hogere opbrengst hebben medegewerkt, doch men krijgt toch wel den indruk, dat de dividend- en tantiëmebelasting zich eenigszins begint te herstellen.

De invoerrechten, welke in elk der eerste vijf maanden van het jaar onder de opbrengsten van het vorige jaar zijn gebleven, konden ook in Juni de opbrengst van 1933 niet halen, al is het nadeelig verschil van f 78.400, het kleinste dat dit jaar voorkwam, op zichzelf van niet veel beteekenis. Overigens dient te worden opgemerkt, dat de opbrengst van dit middel in de afgelopen maand zeer bevredigend was, immers f 955.300 boven de gemiddelde maandraming en f 2.919.600 boven de ontvangst van Februari jl., tot nog toe de slechtste maand van dit jaar. Hoewel dit middel dus weer aardig op peil komt, zal er nog heel wat dienen te gebeuren voor en aler het bedrag van f 6.593.000, dat door de lage opbrengsten in het begin des jaars in de eerste zes maanden minder in de schatkist kwam dan in het eerste halfjaar 1933, zal zijn ingehaald. Het deficit ten opzichte van de raming bedraagt nog f 2.665.300. Het statistiekrecht, dat in elk der zes verlopen maanden beneden 1933 bleef (ditmaal met f 2.200; over zes maanden met f 63.600), weerspiegelt eveneens den slechten toestand in onzen buitenlandschen handel.

Met de accijnzen gaat het over het algemeen onbevredigend. Slechts die op wijn, op bier en op tabak wezen tegenover de overeenkomstige maand een plus aan; de andere bleven er alle onder. De mindere opbrengst bij het zout bedroeg *f* 11.800, waardoor de daling over de verstreken maanden van het jaar op *f* 116.600 werd gebracht. De accijns op het geslacht leverde *f* 84.300 minder op. Zonder den invloed van de geforceerde afslachting voor de Crisis-Rundvee-Centrale, welke in het begin van het jaar de opbrengsten van dezen accijns in belangrijke mate stimuleerde, zou het er met dezen post al zeer slecht voorstaan. Thans is in de eerste zes maanden nog een voordeelig verschil van *f* 106.200 ontstaan. De wijnaccijns vertoont een iets gunstiger beeld; ditmaal valt een toeneming te constateeren met *f* 35.000 terwijl in de eerste zes maanden een surplus werd verkregen van *f* 107.900. Anders staat het met den gedistilleerdaccijns; in de afgelopen maand kwam *f* 483.100 minder binnen dan in Juni 1933, terwijl gerekend over de eerste zes maanden *f* 1.421.500 minder werd ontvangen. In dezen achteruitgang mag ongetwijfeld een crisisverschijnsel worden gezien. De bieraccijns, die mede tengevolge van dezelfde oorzaak in het eerste kwartaal van het jaar een sterke inzinking vertoonde, schijnt zich iets te herstellen. De afgelopen maand gaf zelfs een hogere opbrengst. Het voordeelig verschil bedraagt *f* 282.500. Gerekend over zes maanden is het loopende jaar met *f* 179.800 in het voordeel, doch hierbij valt te bedenken, dat de opbrengsten in het tweede kwartaal van 1933 abnormaal laag zijn geweest. Hoewel dus het eerste halfjaar 1933 werd overtroffen, is niettemin tegenover 6/12 der raming een tekort ontstaan, dat *f* 950.800 beloopt. De hoge heffingen op de suiker hebben blijkbaar het verbruik van dit artikel gedrukt, waardoor de teruggang in de afgelopen maand, welke *f* 699.900 bedraagt, kan worden verklaard. Wellicht heeft ook de voorgenomen beëindiging van de heffing van 20 procenten op dezen accijns haar invloed reeds doen gelden op de ontvangsten over Juni. Het nadeelig verschil over de afgelopen maanden van het jaar bedraagt thans *f* 6.087.300. Komt de beoogde afschaffing dezer 20 procenten tot stand, dan zal de opbrengst van dezen accijns ook nog ongunstig worden beïnvloed door de teruggang van reeds betaalde procenten. De tabaksaccijns gaf ditmaal *f* 198.200 méér; toch heeft ook deze heffing zeer te lijden onder de ongunstige tijdsomstandigheden, zoodat in zes maanden *f* 484.500 minder werd geboekt.

Van de middelen, die in meer rechtstreeksch verband staan met het zakenleven, gaven de zegelrechten *f* 508.400 minder, waarvan *f* 154.900 op rekening van de beursbelasting komt. De registratierechten leverden een surplus van *f* 78.700. Bij beide laatstgenoemde middelen werden zoowel de opbrengst over het eerste halfjaar 1933 als de raming overtroffen.

De omzetbelasting is nog steeds niet behoorlijk op gang; de opbrengst bedroeg ditmaal *f* 4.898.700 bij een gemiddelde maandraming van *f* 6.791.700. Dit beteekent alweer een teruggang tegenover Mei jl., toen een bedrag van *f* 5.310.700 kon worden geboekt. De middelenstaat vermeldt, dat het verschil tusschen opbrengst en raming ten deele nog het gevolg is van de vroeger medegedeelde oorzaken; de vrees laat zich echter niet onderdrukken, dat de omzetbelasting ook bij de verwachting ten achter zal blijven. In het eerste halfjaar is reeds *f* 17.902.100 minder ontvangen dan geraamd. De couponbelasting komt zachttaan op peil; raming *f* 533.300, opbrengst in de maand Juni *f* 448.600. Daar de wet tot heffing van deze belasting eerst op 25 Februari 1934 in werking is getreden, terwijl de raming op een vol jaar betrekking had, is het niet te verwonderen, dat de ontvangsten over de verstreken maanden van het jaar *f* 1.507.700 bij de verwachting ten achter zijn gebleven.

Hoewel de successierechten *f* 544.100 meer opbrachten, werd toch de gemiddelde maandraming

niet gehaald. Niettemin werd in zes maanden *f* 290.800 meer geïnd en werd de raming met *f* 1.058.500 overtroffen. De loodsgelden gingen deze maand *f* 38.500 vooruit.

Wat tenslotte de directe belastingen van Afdeling I betreft, wijzen de cijfers uit, dat het belastingjaar 1934/1935 iets meer invloed begint uit te oefenen. Zoo was de stand van het kohier der inkomstenbelasting ultimo Mei *f* 22.104.700 en thans *f* 26.866.600, zoodat de toeneming, na aftrek van het meerder bedrag aan kwade posten, *f* 4.762.000 bedraagt. Voor het verkrijgen van een juist inzicht in den loop van dit middel zal het intusschen noodig zijn, nog eenige maanden aan te zien.

Wat nu de vergelijking met het overeenkomstige tijdstip van het vorige jaar aangaat, deze is voor het loopende jaar thans ongunstiger geworden. Alleen de grondbelasting houdt zich goed en toonde een vermeerdering van *f* 187.900. De overige belastingen geven alle een teruggang te zien. De stand van de inkomstenbelasting is *f* 6.288.900 lager dan eind Juni 1933, terwijl de vermogensbelasting en de verdedigingsbelasting, die aan het eind van de vorige maand nog een accres te zien gaven, thans verminderingen van onderscheidenlijk *f* 134.100 en *f* 137.800 aanwijken.

INGEZONDEN STUKKEN.

NOGMAALS HET NIEUWE TARIEF VAN INVOERRECHTEN.

Mr. Dr. L. F. H. Regout schrijft ons:

Het slot van Prof. Verrijn Stuarts naschrift op mijne beschouwing over de Tariefwet in het nummer van 11 Juli, bevat de uitnodiging, nader in te gaan op dat onderdeel van de tariefwet, waarbij eene mij niet onbekende industrietak betrokken is.

Uiteraard heb ik mij de vorige maal tot enkele opmerkingen van algemeene strekking beperkt, zonder bijzonderheden van de nieuwe Tariefwet daarbij te betrekken, ook niet eene op zichzelf interessante kwestie als de uitbreiding van de hier te lande zeer schaarsch bekende specifieke rechten, tot keramische en enkele andere artikelen.

Zooals gezegd, deze kwestie is op zichzelf van de grootste interesse. Wij gelooven dan ook, dat in de toekomst aan deze soort van heffing ruimer toepassing zal worden gegeven, volstrekt niet uitsluitend of zelfs niet op de eerste plaats terwille eener krachtiger beschermende uitwerking, maar omdat in niet weinig gevallen het zooveel redelijker is, deze heffing en geen andere toe te passen.

In het kader der nieuw ontworpen Tariefwet speelt echter de specifieke heffing nog slechts een ondergeschikte rol. En of deze rechten eigenlijk wel in overeenstemming zijn te brengen met de toelichting op het wetsvoorstel, waarin van eene technische herziening van overwegend fiscale strekking sprake is, schijnt van verschillende zijden te worden betwijfeld.

Dat binnen het kader eener technische herziening ook het systeem der specifieke rechten zeer wel past, lijkt ons onaanvechtbaar. De moeilijkheid zou dan ook slechts kunnen gelegen zijn in de hoogte der voorgestelde specifieke rechten. Is deze laatste speciaal ten aanzien der keramische artikelen van dien aard, dat ze niet meer overwegend fiscaal zijn te noemen?

Prof. Verrijn Stuart meent deze vraag bevestigend te moeten beantwoorden en hij verwijt de Regeering in deze gebrek aan openhartigheid, zich daarbij o.m. beroepend op een artikel van de Telegraaf van 1 Juli jl.: „Protectionistisch of fiscaal”, dat voor een bepaald artikel tot eene becijfering komt, waarbij het specifieke recht ruim 25 pCt. van de tegenwoordige gemiddelde waarde zou beteekenen.

Prof. Verrijn Stuart schijnt hier op het eerste ge-

zicht sterk te staan en toch kan zijne aanhaling uit de Telegraaf slechts een geheel onjuisten indruk wekken, voor wat betreft de beteekenis der onderscheidene specifieke rechten van het wetsontwerp.

Wij moeten ons in deze kolommen ten zeerste beperken en willen slechts op eenige hoofdpunten wijzen:

a) De cijfers van de statistiek van in- en uitvoer, met name de waardecijfers van den invoer, waar het hier om gaat, eigenen zich niet voor het trekken eener conclusie, als in de Telegraaf heeft plaats gevonden. Zij eigenen zich niet voor de berekening eener gemiddelde waarde per ingevoerde gewichtseenheid, immers hoe voortreffelijk onze statistiek ook moge zijn ingericht, juist ten aanzien van de ingevoerde waarde kan een meer diepgaand onderzoek tot geene andere gevolgtrekking leiden, dan dat de betrouwbaarheid dier waardecijfers ernstig in het gedrang komt. Wij behoeven hier nog niet te denken aan gevallen, waarin het in te klaren bedrag met ongeoorloofde middelen gedrukt wordt, veeleer spelen hier een rol, dunkt ons, de zijdelingsche inkomsten, in den vorm van belangrijke exportpremies (scrips en dgl.), welke den buitenlandschen fabrikant toevloeien, zonder in het factuurbedrag tot uiting te komen.

b) In zoverre de Regeering zich gebaseerd heeft op de bekende gegevens van omstreeks een jaar geleden, ten tijde van de voorbereiding van de nieuwe Tariefwet, moet worden toegegeven, dat de inmiddels nog verder voortgeschreden prijsdaling de toen geldende verhoudingen weer heeft achterhaald. Ondanks de afbraakprijzen, die voor een aantal keramische artikelen reeds bestonden, is het sindsdien nog van kwaad tot erger geworden. Wij willen er in dit verband slechts op wijzen, dat de exportdrang der zwaar onder overproductie gebukt gaande landen Duitschland en Tsjecho-Slowakije, naast den uitgroei van den Japanschen afzet op onze markt, voor bepaalde keramische artikelen reeds in de voorafgaande jaren alhier een strijd op leven en dood ontketend heeft, die vermoedelijk bij geen ander artikel zijn weerga heeft gevonden.

Wij aarzelen dan ook niet te zeggen, dat bij prijsnoteeringen, welke heden ten dage voor een aantal dier artikelen gelden — en dan betreft het juist de gevallen waarin de heffing van specifieke rechten het meeste haar invloed doet gevoelen — geen fabriek ter wereld, althans onder Europeesche verhoudingen, kan bestaan.

Juist waar aan zulke prijzen verder elke reële maatstaf moet ontzegd worden, is hierin veeleer een argument vóór, dan tegen de wenschelijkheid van specifieke rechten gelegen, zij het dan dat daarmede eene zooveel zwaardere belasting, in waarde uitgedrukt, verbonden is.

Nu is de toestand wel niet zoo, dat op het geheele terrein der keramische industrie zoodanige afbraakprijzen voorkomen, maar ook op verwante artikelen gaat van zoodanige prijzen een grooten invloed uit.

c) De vraag, of de hier besproken specifieke rechten bij de huidige prijsverhoudingen nog fiscaal te noemen zijn, kan naar onze overtuiging met gerust-

heid bevestigend worden beantwoord. Tot staving dezer meening zouden wij b.v. mogen verwijzen naar het Belgische porseleintarief, geplaatst naast het overeenkomstige Nederlandsche tarief.

Voor gedecoreerd porselein (invoer van wit porselein speelt geen rol) bedraagt het Belgische recht Frs. 250.—, zegge f 17,50 per 100 kg netto, tegenover het voorgestelde Nederlandsche recht van f 12.— per 100 kg netto. Ofschoon dus bijna 50 pCt. hooger, bedroeg de Belgische porseleininvoer in 1933 rond Frs. 14.500.000, zulks terwijl België zelf eene niet onbelangrijke keramische industrie van huishoudelijke artikelen bezit.

Nu begrijpen wij wel, dat uit zoodanig invoercijfer nog geene besliste aanwijzing omtrent het karakter van het Belgische tarief kan worden afgeleid. Maar zoodanige voor België belangrijke invoer in dit artikel, wijst er toch wel op, dat de beschermende werking, die uiteraard in het tarief aanwezig is, toch van ondergeschikte beteekenis blijft en de fiscale werking daarmede meer op den voorgrond treedt. Als dit voor het Belgische tarief geldt, mag zulks a fortiori worden aangenomen voor het zooveel lagere Nederlandsche tarief.

d) Ofschoon slechts zijdelings in verband staande met de vraag, of de in de nieuwe Tariefwet opgenomen specifieke rechten voor keramische artikelen in strijd moeten worden geacht met de considerans van het wetsvoorstel, toch nog een enkel woord over het consumentenbelang. Is immers juist van de boven gesignaleerde zwaardere belasting van den goedkoopsten invoer, geene aantasting van de belangen van de minst draagkrachtige consumenten te vreezen?

Het komt ons voor, dat zoodanige invoer vermoedelijk grooter bate afwierp voor den betreffenden importeur, dan uiteindelijk voor den consument, voor wien ook in andere opzichten, gelet op de kwaliteit, deze invoer vaak twijfelachtig belang had. Wij zijn dan ook van meening, dat van de consumenten als gevolg van de betreffende specifieke rechten, geen noemenswaardige offers zullen gevraagd worden. Wel zal als gevolg dier rechten de extra-winst, welke bij boven gesignaleerden invoer den importeur toeviel, thans veeleer aan den fiscus ten goede komen.

N a s c h r i f t. Wij zijn Mr. Regout erkentelijk voor het gevolg, dat hij wel heeft willen geven aan den wenk, vervat in onze opmerking over de beschermende werking van het nieuwe Tarief ten opzichte van de keramische industrie. Voldaan heeft zijn betoog ons echter niet. Het zij ons veroorloofd om nog enkele korte marginalia bij het betoog van den geachten schrijver te plaatsen.

In de opmerkingen a) en b) wordt gewezen op de afbraakprijzen, die, hetzij als gevolg van openlijke of verkapte subsidiepolitiek, hetzij door niet gesubsidieerde dumping der betrokken producenten, op de vrije markten voor keramische artikelen gelden.

Tegen dergelijke verschijnselen achten wij een duurzame consolidatie van het Nederlandsche Tarief op een verhoogd niveau een bedenkelijk middel. Strijd tegen irrationeele prijsvorming in den in-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15-21 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	15-21 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	41.519	773.953	785.584	556	21.318	15.016	795.271	800.600
Rogge	4.061	255.588	235.709	—	15.257	4.819	270.845	240.528
Boekweit	128	12.647	12.332	—	—	25	12.647	12.357
Mais	14.753	497.284	609.943	—	118.867	115.739	616.151	725.682
Gerst	9.210	216.202	191.588	1.896	30.325	18.411	246.527	209.999
Haver	1.204	75.358	91.871	—	2.206	2.771	77.564	94.642
Lijnzaad	3.912	135.902	136.961	1.717	139.461	175.585	275.363	312.546
Lijnkoek	1.678	53.563	45.565	—	25	—	53.588	45.565
Tarwemeel	261	11.031	11.524	105	1.622	4.445	12.653	15.969
Andere meelsoorten	688	33.609	32.364	171	3.473	5.940	37.082	38.304

ternationalen handel dient te geschieden met tijdelijke afweermaatregelen. Deze moeten in hun soort effectief zijn, maar zij moeten zich niet uitstrekken over een langer tijdperk, dan waarvoor zij noodig zijn in het verband met het doel, waartoe zij worden getroffen. Verliest men dit laatste uit het oog, dan kan een op zichzelf verdedigbare anti-dumping-politiek al te gemakkelijk ontaarden in doodgewone protectie, waarvan de bezwaren, als wij Mr. Regout goed hebben begrepen, ook door hem worden erkend. Vandaar ons betoog tegen duurzame tariefsverhoging en voor tijdelijke maatregelen, daar, waar deze laatsten in beginsel aanvaardbaar blijken

De beteekenis van de opmerking sub c) ontgaat ons en wij hebben den indruk, dat Mr. Regout hier zijn eigen betoog ook niet bijzonder sterk acht. Een tarief kan toch zeer wel beschermend zijn, ook al vindt onder de werking daarvan nog een min of meer belangrijke invoer plaats. Volgens de redeneering van Mr. Regout zouden eigenlijk alleen volkomen prohibitieve invoerrechten een beschermend karakter dragen. De schrijver zal wel begrijpen, dat en waarom wij hem in dit betoog niet kunnen volgen.

Tenslotte het consumentenbelang. Mr. Regout meent, dat dit gering is en dat hier slechts sprake is van importeursbelang. Daargelaten nu, dat ook importeurs Nederlandsche belangen dienen, meenden wij tot dusverre, dat op het gebied van den handel in keramische artikelen hevige concurrentie heerschte en dat deze zich bij voortdurend uitte in goedkope en aantrekkelijke offertes in de groote magazijnen en in bijzonder lage prijzen in de kleine zaakjes en in den straathandel. Vermoedelijk zal daaraan door bescherming wel een einde gemaakt kunnen worden. Geen nood, aldus Mr. Regout, deze invoer had voor den consument slechts een „twijfelachtig belang"! Maar waarom? Omdat hij goedkoop koopt? Deze redeneering van den schrijver wil er bij ons nog niet in. Stijgt de prijs van zijn aankoop, het zal „geen noemenswaardig offer" beteekenen! Wij vragen alweder: waarom zal dit offer zoo gering zijn en waar ligt de grens, waarbij ook volgens Mr. Regout met de offers van den consument rekening gehouden zal moeten worden?

G. M. V.S.

MAANDCIJFERS.**PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN**

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Mei 1934	Jan./Mei 1934	Jan./Mei 1933
Prod. Steenkolen in tonnen .	1.002.402	5.075.361	5.265.647
Aantal normale werkdagen .	24 ¹⁾	128	127

	Mei 1934	Jan./Mei 1934	Jan./Mei 1933
Netto-productie in tonnen..	5.979 ²⁾	60.789	57.062
Aantal normale werkdagen	25	99	126

III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

Aangeleverd:	Mei 1934	Jan./Mei 1934	Jan./Mei 1933
Geraff. zout(ton)	5.944	11.932 ³⁾	21.775
Industriezout(„)			
Afvalzout(„)			
Aantal normale werkdagen	25	51 ³⁾	127

Aantal arbeiders.	Gezamenl. Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg"	Zoutmijnen
1 Juni 1934	(10.565 ⁴⁾ (20.909 ⁶⁾	84	254
1 Juni 1933	(10.874 ⁴⁾ (23.660 ⁵⁾	82	184

¹⁾ Staatsmijnen Emma, Hendrik en Maurits; ²⁾ Staatsmijn Wilhelmina en Domaniale mijn; ³⁾ Willem-Sophia; ⁴⁾ 20 Julia en Laura; ⁵⁾ Oranje-Nassaumijnen I, II, III en IV. ⁶⁾ 4.314 ton ruwe kool, 1.665 ton bruinkoolbriketten. ⁷⁾ Januari en Mei. ⁸⁾ Bovengronds. ⁹⁾ Incl. 1.994 arbeiders in de nevenbedrijven. ¹⁰⁾ Ondergronds. ¹¹⁾ Incl. 2.050 arbeiders in de nevenbedrijven.

N.B. De prijsstatistiek is in het „Economisch-Statistisch Kwartaalbericht" opgenomen.

OVERZICHT VAN DEN STAND DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

Afdeling I Dir. belastingen.	Kohieren voor den dienst 1934 ¹⁾			Zuiver bedrag der kohieren (met inbegrip v.d. opc. v.h. Leeningf. ¹⁴⁾ voor den vorigen dienst van denzelfde maand van het vorige jaar ²⁾
	Benaming der middelen	Totaal bedrag	Bedragen, welke zijn teruggegeven of anders dan wegens betaling op de kohieren afgeschreven	
Grondbelast. a)	9.678.274	—	9.678.274	9.490.376
Inkomst.bel. b)	27.892.122	1.025.486	26.866.636	33.155.516
Vermogensbel. c)	7.955.863	80.583	7.875.280	8.009.424
Verdedig.bel. I	4.315.609	66.739	4.248.870	4.386.717
Totalen ..	49.841.868	1.172.808	48.669.060	55.042.033

a) $\frac{1}{4}$ hoofdsom + 20 procenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen.

b) Hoofdsom + 20 procenten. c) Hoofdsom + 55 procenten.

¹⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het met 1 Mei 1934 aanvangende belastingdienstjaar 1934/1935 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934.

²⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1932/1933.

Afdeling II. Overige middelen.	Juni 1934	Sedert 1 Januari 1934	Overeenkomstige periode 1933
Benaming der middelen			
Divid.- en tantiemebel. *)	1.789.524	5.647.171	4.584.338
Rechten op den invoer *)	7.210.479	34.865.943	41.458.899
Statistiekrecht	163.438	882.120	945.677
Accijns op zout	132.239	956.993	1.073.553
Accijns op geslacht	433.735	3.330.311	3.224.128
Accijns op wijn *)	581.009	1.424.310	1.316.416
Accijns op 't gedistill. *)	2.414.961	15.006.697	16.428.165
Accijns op bier *)	1.042.575	4.956.653	4.776.881
Accijns op suiker *) ...	4.213.371	23.729.107	29.816.373
Accijns op tabak *)	3.008.043	14.357.606	14.842.147
Bel. op gouden en zilverw.	40.222	261.678	312.612
Omzetbelasting ³⁾	4.898.704	22.847.930	—
Couponbelasting ⁴⁾	448.579	1.692.299	—
Recht. en boeten v. zegel ⁵⁾	6.112.629	8.314.528	8.096.167
Recht. en boet. v. registr.	898.852	5.794.533	5.534.619
Recht. en boet. v. successie, v. overgang bij overlijden en v. schenking	2.469.052	16.258.521	15.967.721
Opbrengst d. loodsgelden	319.062	1.895.636	1.714.483
Totalen	31.190.074	162.222.036	150.092.179

*) Hoofdsom en procenten, ook wat betreft de ontvangsten over het vorige jaar, bedoeld in kolom 3.

³⁾ Het verschil tusschen de raming en de opbrengst van dit middel, is in hoofdzaak het gevolg van de in vorige overzichten medegedeelde oorzaken.

⁴⁾ Ofschoon de raming van dit middel over een vol jaar is berekend, trad de wet tot heffing van deze belasting eerst op 25 Februari 1934 in werking.

⁵⁾ Hieronder begrepen wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. f 237.556 (Beursbel.)

⁶⁾ Id. f 1.656.150.

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET WEGENFONDS.

	874.315	8.832.642	8.472.509
Wegenbelasting	874.315	8.832.642	8.472.509
Rijwielbelasting	10.848	130.825	139.487
Totaal	885.163	8.963.467	8.611.996

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET GEMEENTEFONDS.

	Dienst 1933/1934 Zuiver bedrag der kohieren tot en met de maand Juni 1934	Zuiver bedrag der kohieren voor den dienst 1932/33 tot en met de zelfde maand van 1933
Gemeente.f.belast. . .	60.293.418	70.141.058
Tijd. opc. o. d. gem.f.b.	22.859.385	—
Op. verm. t. get. v. 50	5.774.607	5.484.566
Tijd. opc. o. d. verm.b.	3.464.764	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Juli 1934.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 22.705.731,25 Bijbnk. " 430.765,06 Ag.sch. " 3.918.641,90	f	27.055.138,21
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 1.360.725,—	"	—
Af: Verkocht maar voor de bk.nog niet afgel.	"	"	1.360.725,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 100.776.749,20 ¹⁾ Bijbnk. " 5.334.895,83 Ag.sch. " 41.866.863,87	f	147.978.508,90
Op Effecten	f 143.246.876,01 ¹⁾		
Op Goederen en Spec.	" 4.731.632,89	"	147.978.508,90 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk	Munt, Goud f 102.173.180,— Muntmat., Goud " 761.196.535,07	f	863.369.715,07
Munt, Zilver, enz.	" 23.225.048,16		
Muntmat., Zilver..	"	"	886.594.763,23 ²⁾
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	" 21.443.317,13		
Gebouwen en Meub. der Bank	" 4.970.000,—		
Diverse rekeningen	" 18.231.327,21		
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S.No. 221)	" 16.996.491,37		
	f		1.124.630.271,05
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reserviefonds	" 3.807.914,92		
Bijzondere reserve	" 5.000.000,—		
Pensioenfonds	" 9.257.288,58		
Bankbiljetten in omloop	" 887.018.445,—		
Bankassignatiën in omloop	" 55.585,01		
Rek.-Cour. { Het Rijk f 87.242.230,62 saldo's: { Anderen " 110.648.900,18	"	"	197.891.130,80
Diverse rekeningen	" 1.599.906,74		
	f		1.124.630.271,05
Beschikbaar metaalsaldo	f 452.422.232,57		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	" 1.131.055.580,—		

1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 73.789.100,—
2) Waarvan in het buitenland " 32.341.465,81

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschkb. Metaal-saldo	Dek-tings-perc.
	Munt	Muntmat.				
23 Juli '34	102173	761.197	887.018	197.947	452.422	82
16 " '34	102173	759.605	896.892	189.172	449.980	81
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
23 Juli 1934	27.055	—	147.979	1.361	18.231
16 " 1934	27.477	—	151.198	1.361	17.588
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschkb. metaal-saldo
21 Juli '34 ²⁾	140.530		185.060	32.990	53.310
14 " '34 ²⁾	141.050		189.000	27.940	54.274
23 Juni 1934	111.993	28.903	184.175	28.542	55.809
16 " 1934	114.979	29.395	187.673	26.302	58.783
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842
Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-tings-percentage
21 Juli '34 ²⁾	1.280	75.650		11.830	64
14 " '34 ²⁾	990	76.210		9.900	65
23 Juni 1934	1.336	9.606	49.816	10.326	66
16 " 1934	941	9.577	51.611	10.439	67
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances Securities	
18 Juli 1934	192.179	383.889	67.691	7.463	12.484
11 " 1934	192.155	384.626	66.898	7.832	10.958
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-tings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
18 Juli '34	83.187	20.644	96.881	35.809	68.290	44,5
11 " '34	82.647	17.433	97.285	36.178	67.529	44,7
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
12 Juli '34	79.738	648	15	4.976	1.141	4.638	3.200
6 " '34	79.653	636	15	5.004	1.141	4.668	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
12 Juli '34	5.918	2.246	81.482	387	3.025	15.133
6 " '34	5.929	2.305	81.892	295	3.039	14.889
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devlezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
14 Juli 1934	72,2	17,9	5,6	3.305,1	60,6
7 " 1934	70,1	17,9	6,9	3.300,8	72,8
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crf.	Diverse Passiva
14 Juli 1934	377,8	571,0	3.595,7	605,6	163,5
7 " 1934	370,7	579,8	3.631,9	557,6	165,5
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 14, 7 Juli 1934, resp. 77, 73 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data 1934	Goud Munt en metaal	Munt en diversen	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
								Schatkist	Partic.
18 Juli	2.625	66	661	59	344	40	3.508	84	195
12 " "	2.633	66	662	48	344	40	3.528	78	179

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		"Other cash" ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certifi-caten ¹⁾		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
3 Juli '34	4.807,9	4.782,7	211,6	29,0	5,3
27 Juni '34	4.806,7	4.781,7	237,8	27,0	5,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu-latie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-tings-perc. ³⁾	Algem. Dek-tings-perc. ⁴⁾
3 Juli '34	2.431,8	3.121,7	4.129,7	147,1	69,2	—
27 Juni '34	2.430,3	3.056,0	4.196,0	147,1	69,6	—

1) Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de § op 31 Jan. '34 van 100 op 59.06 cents werd gedevalueerd.
2) "Other Cash" does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.
3) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 4) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng-land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoen en van de be-treffende valuta.